

Minister

Staf Directoraat-Generaal

Koningskade 4
2596 AA Den Haag
Postbus 20906
2500 EX Den Haag
T 070 456 80 80
F 070 351 83 35
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon

nota ter informatie

Datum

27 november 2012

Kenmerk

SDG/NW2012/2135

Mail van Fastned over "vastgelopen concessieverlening elektrische oplaadvoorzieningen"

Inleiding

U hebt een mail ontvangen van [redacted] van FastNed B.V. over de "Vastgelopen concessieverlening van elektrische oplaadvoorzieningen op verzorgingsplaatsen langs rijkswegen." Zij schetsen een aantal knelpunten, waarvoor zij aan u een oplossing vragen. Aangezien het risico bestaat dat dit politiek wordt opgeschaald [redacted] informeer ik u hieronder kort over hetgeen er speelt.

Samenvatting, kern of boodschap

Om het elektrisch rijden te stimuleren heeft RWS begin 2012 de mogelijkheid geopend voor andere ondernemers dan alleen de huidige concessiehouders op de verzorgingsplaatsen (benzinemaatschappijen en wegrestaurants) om oplaadpalen op verzorgingsplaatsen te exploiteren. Hiervoor kan een vergunning verleend worden op grond van de Wet Beheer Rijkswaterstaatwerken (WBR). Van deze mogelijkheid is massaal gebruik gemaakt: 6 bedrijven hebben ingeschreven voor in totaal 245 locaties. Fastned is met ruim 200 aanvragen veruit de grootste partij. RWS heeft intensief contact met dit bedrijf om het proces van vergunningverlening zo goed mogelijk te laten verlopen. Inmiddels zijn we zover dat voor ruim 60 van Fastned locaties vergunningen ter visie gelegd kunnen worden. Daarnaast worden ook de vergunningen van de andere partijen voorbereid. Bij hen gaat het echter over veel minder aanvragen.

Fastned wil echter een aantal toezeggingen waaraan wij niet tegemoet kunnen komen. De belangrijkste daarvan zijn:

1. zij willen de garantie dat op de locaties waarvoor zij een vergunning hebben aangevraagd geen vergunning aan de huidige concessiehouders wordt verleend;
2. zij willen de mogelijkheid hebben om bij het oplaadpunt ook een shop te exploiteren.

Over beide zaken hebben wij uitvoerig gesproken met hen en, ook samen met

Paraaf

paraaf

paraaf

paraaf

Fastned, gesprekken gevoerd met de ministeries van Economische Zaken en Financiën. Conclusie van deze gesprekken is dat het niet mogelijk is om hen hierin tegemoet te komen.

Het zou jammer zijn als het initiatief van Fastned om op een groot aantal verzorgingsplaatsen oplaadpalen te realiseren niet doorgaat, want daarmee zou op korte termijn een dekkend netwerk van oplaadvoorzieningen langs de rijksweg ontstaan. Wel zijn er ook andere aanvragers, die bescheidener willen beginnen. Ook tonen de huidige exploitanten op de verzorgingsplaatsen steeds meer interesse in het exploiteren van oplaadpalen. Het is dus niet zo dat we voor het aanbod volledig van Fastned afhankelijk zijn.

Ik zal de heren uitnodigen om alle knelpunten die zij in hun mail signaleren te bespreken. Waar mogelijk zullen wij hen procesmatig (blijven) faciliteren. Na dit gesprek zal ik u verder informeren.

Hoogachtend,

DE DIRECTEUR-GENERAAL RIJKSWATERSTAAT,

Toelichting

Geen recht op exclusiviteit

Op grond van de richtlijn verzorgingsplaatsen was het tot december 2011 alleen mogelijk om aan de huidige exploitanten op de verzorgingsplaatsen een vergunning voor een oplaadpaal te geven. Omdat deze niet veel animo toonden en het rijk wel de ambitie heeft om het elektrisch rijden te stimuleren is de richtlijn aangepast, waardoor het mogelijk werd om ook andere ondernemers de gelegenheid te bieden een oplaadvoorziening te exploiteren.

Fastned geeft aan dat zij nu (terwijl er nog niet veel vraag is) bereid zijn een omvangrijke en risicovolle investering te doen, maar dat partijen als Shell met een relatief kleine investering ook elektriciteit kunnen gaan aanbieden op het moment dat de vraag toeneemt. Fastned wil exclusiviteit om dit te voorkomen.

Het gaat hier echter niet om het verlenen van een concessie, maar om een vergunning op grond van de WBR. Het afwegingskader is beperkt tot verkeersveiligheid en een doelmatig gebruik van de verzorgingsplaats. RWS kan op grond van de WBR geen zaken als exclusiviteit regelen.

Fastned trekt de vergelijking met de Benzinewet, waarmee de benzinemaatschappijen tot 2024 vrijwaring van concurrentie hebben gekregen. In een reactie op deze vraag hebben EZ en Fin als volgt gereageerd:

Een constructie zoals is bedacht in de Benzinewet is een echte uitzondering en zou hier niet opgaan. De Benzinewet is een codificatie van afspraken die zijn gemaakt in verschillende convenanten die tot doel hebben de benzinemarkt langs snelwegen te hervormen. Van een geheel gesloten markt met eeuwigdurende erfpachtrechten waarbij nieuwe toetreders geen kans hadden, gaan we geleidelijk naar een meer open marktstructuur waarbij ieder jaar via een veiling ook nieuwkomers huurovereenkomsten voor 15 jaar kunnen verwerven. In de onderhandelingen die voorafgingen aan het sluiten van de convenanten heeft de Staat een aantal wensen prijsgegeven om de zittende partijen te bewegen vrijwillig afstand te doen van hun eeuwigdurende rechten. Eén van de "offers" die door de Staat is gebracht, is de verplichting tot 2024 geen nieuwe verkooppunten voor motorbrandstoffen langs bestaande snelwegen in gebruik te geven, behoudens een beperkt aantal uitzonderingen. In die zin is er sprake van een zekere bescherming van zittende partijen. Het totaal aantal locaties zal tot 2024 niet groeien.

Bij het vestigen van e-laadpalen is sprake van een compleet andere situatie. Er is geen sprake van een onteigening waarbij een passende compensatie betaald hoeft te worden. Er worden bij de e-laadpalen juist nieuwe rechten toegekend die voorheen niet bestonden, in de vorm van een Wbr-vergunning. Die wordt niet geveild, maar om niet verleend. Op termijn zou het wellicht een idee zijn dat anders in te richten en wel via een veiling de schaarse Wbr-vergunningen toe te kennen.

In het licht van het voorgaande is er dus geen enkele reden of noodzaak vanuit de Staat om een vorm van exclusiviteit toe te kennen die verder gaat dan de exclusiviteit die al wordt verworven door het verlenen van een Wbr-vergunning. In het stelsel van de Wbr-vergunning zou zoiets ook niet passen, omdat er geen wettelijke grondslag voor is.

Vanuit het stimuleren van elektrische mobiliteit is een dergelijke exclusiviteit ook niet wenselijk. Fastned is verreweg de grootste aanvrager van vergunningen, en krijgt zodoende al een heel groot marktaandeel. Op het moment dat ze ook nog exclusiviteit (r.i. benzinestations) krijgen, creëert de overheid in feite een (bijna-)monopolie. Ook een beginnende markt is gebaat bij gezonde concurrentie en meerdere aanbieders.

Het stimuleren van elektrisch vervoer is dan ook eerder gebaat bij een marktgerichte benadering door het stimuleren van de vraagkant. Niet het stimuleren van de aanbodkant (door

exclusiviteit te verlenen).

Conclusie: EZ/FIN ziet geen mogelijkheden tot exclusiviteit voor Fastned

Geen shop

Het recht om een shop te exploiteren op een verzorgingsplaats is op grond van de Benzinewet tot 2024 eveneens exclusief toegekend aan de huidige exploitanten op een verzorgingsplaats. RWS kan daar dus geen vergunning voor geven.